

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΑΛΗΣ

Πρωτεργάτης της

Ελευθέρας Ευαγγελικής Εκκλησίας

Από το βιβλίο του

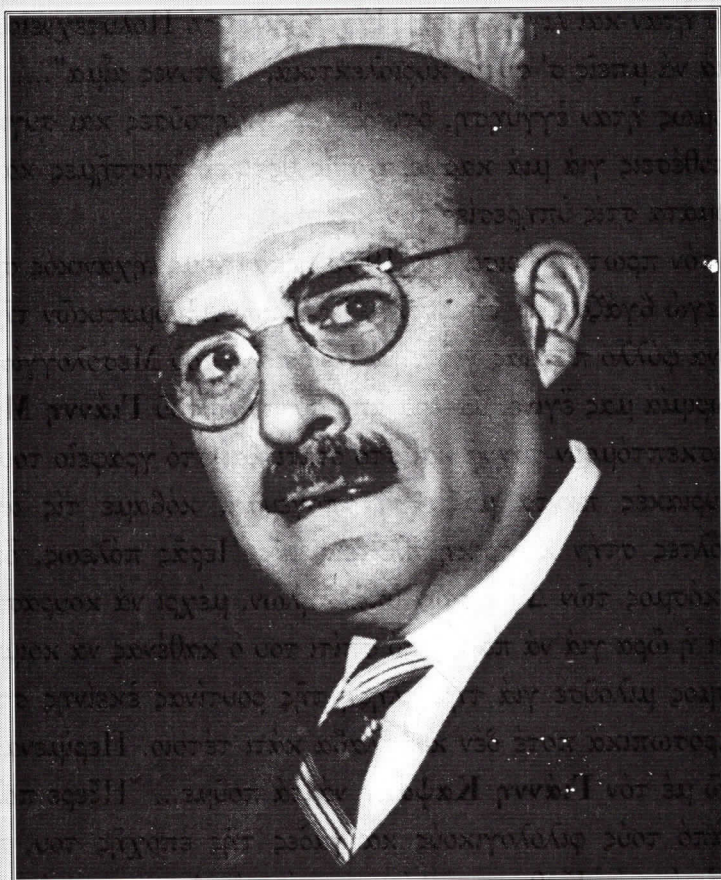
_____ Μ. Θαβώριτη _____

‘Ωραίοι ’Ανθρωποι

Έκδόσεις Θαβώρ
Αθήνα 2000

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΑΛΗΣ

Μιά εξέχουσα μορφή τῆς Ἐλευθέρας Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας Ἀθηνῶν. Μηχανικός, ἀπόφοιτος τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσόβιου Πολυτεχνείου, ἔπειτα Νομομηχανικός καί, τέλος, Διευθυντής τοῦ Ἰπουργείου Συγκοινωνιῶν. Ἐμβριθῆς ἐρευνητής τῆς Κ. Διαθήκης, τοῦ ὁποίου ἡ σφαιρική μέθοδος ἐρεύνης ἀλλά καί ὁ ἐντοπισμός στή σημασία τῆς λέξης ἄφησαν ἓνα πρότυπο γιά τούς μεταγενέστερους, ἀπό τούς ὁποίους ὁ Κ. Χονδρογιάννης στάθηκε ἄξιος διάδοχος.

Ἦταν ἓνας ἄνδρας ψηλός καί γεμάτος. Τό στίβαρό του ἀνάστημα προξενούσε τήν ἐντύπωση τῆς σταθερότητας καί τῆς ἀσφάλειας, γι'αὐτό ἦταν καί λιγομίλητος. Εἶχε βγάλει τό Πολυτεχνεῖο, τήν ἐποχή πού γιά νά μπεῖς σ' αὐτό, κυριολεκτικά, "ἔφτυνες αἷμα"....

Αὐτό ὅμως ἦταν ἐγγύηση, ὅτι ἤξερες τί ζητοῦσες καί συγκέντρωνες τίς προϋποθέσεις γιά μιά καριέρα στίς θετικές ἐπιστῆμες καί σέ ἀνώτερα ἀξιώματα στίς ὑπηρεσίες τοῦ κράτους.

Ὅταν τόν πρωτογνώρισα (τό 1939) ἦταν νομομηχανικός στό Μεσολόγγι, κι ἐγώ βγάζοντας τή Σχολή Ἐφεδρῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Κέρκυρας ἔπαιρνα φύλλο πορείας γιά τήν Ἱερά πόλη τοῦ Μεσολογγίου.

Ἡ γνωριμία μας ἔγινε, ὕστερα ἀπό σύσταση τοῦ **Γιάννη Μπούκη**.

Τόν ἐπισκεπτόμουν συχνά καί στό σπίτι καί στό γραφεῖο του.

Τίς Κυριακές πάντα μαζί, τό ἀπόγευμα, κόβαμε τίς ἀτελείωτες ἐκεῖνες βόλτες στήν κεντρική πλατεία τῆς Ἱερᾶς πόλεως, ὅπως ὅλος σχεδόν ὁ κόσμος τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, μέχρι νά κουραστοῦμε καί νά περάσει ἡ ὥρα γιά νά πᾶμε στό σπίτι του ὁ καθένας νά κοιμηθεῖ...

Ὁ κόσμος μιλοῦσε γιά τήν πλήξη τῆς ρουτίνας ἐκείνης στήν ἐπαρχία· μά προσωπικά ποτέ δέν κατάλαβα κάτι τέτοιο. Περίμενα, πότε θά συναντηθῶ μέ τόν **Γιάννη Καψάλη** νά τά ποῦμε... Ἦξερε πολλά περιστατικά ἀπό τούς φιλολογικούς καθγάδες τῆς ἐποχῆς του, πού εἶχαν ξεκινήσει ἀπό τούς Καθαρευουσιάνους καί τούς Δημοτικιστές.

Ἐμένα, ὄλ' αὐτά, μοῦ ἦσαν ἄγνωστα, καί μοῦ ἄρεσε πολύ νά τόν ἀκούω.

Θαύμαζα τό μνημονικό του, γιατί μοῦ ἀπήγγελλε αὐτολεξεί κατεβατά ὀλοκλήρα ἀπό τά δημοσιεύματά τους, πού ἔκαναν γεμάτα ἀπό ἐριστικούς διαξιφισμούς οἱ γλωσσαμόντορες τῆς ἐποχῆς του.

Αὐτά γινόντουσαν τίς Κυριακές καί μεσοβδόμαδα, στούς ἀπογευματινοῦς περιπάτους πού ἔμοιαζαν μαγκανοπήγαδο στήν πλατεία, μπροστά

στό Δημαρχεῖο...

Μά υπῆρχαν καί κάποιες ἄλλες ὥρες, στό σπίτι του, πού ἀνοίγαμε τή Βίβλο νά λύσουμε κάποιες δικές μου ἀπορίες.

Μέχρι τήν ἐποχή ἐκείνη διάβαζα τή Βίβλο χωρίς κανένα βοήθημα, καί ἦταν ἐπόμενο νά ἔχω πολλά κενά καί πολλές ἀπορίες. Ἀπό τόν **Καψάλη** πρωτόμαθα τά Ὑπομνήματα τοῦ **Π. Τρεμπέλα**. Συνήθως ἀνοίγε κάποιον τόμο ἀπ' αὐτά, γιά νά λυθεῖ ἡ ἀπορία μου. Ἐκεῖνος, βέβαια, μέ τά Γαλλικά του καί τά Γερμανικά συμβουλευόταν καί ἄλλα βοηθήματα. Δέν ἦταν ἄμοιρος ἀπό κλασική μόρφωση. Καί ὅσο λιγομίλητος ἦταν στά θέματα τῆς καθημερινότητας, τόσο ὁμιλητικός γινόταν, ὅταν ἀναφερόταν σέ θέματα ἱστορικά καί ἄλλα.

Στήν Ἱερά Πόλη τοῦ Μεσολογγίου ἔμεινα ἕνα χρόνο, περίπου, κάνοντας τή στρατιωτική μου θητεία ὡς ἐφεδρος ἀνθυπασπιστής στο 39^ο Σύνταγμα Εὐζώνων. Ἐπειτα, πῆρα μετάθεση γιά τά Γιάννενα κι ἔχασα τόν Καψάλη.

Στό μεταξύ αὐτό, μετατέθηκε καί ὁ **Καψάλης** στήν Ἀθήνα, καί πῆρε σειρά γιά Διευθυντής τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν.

Ἡ πιό οὐσιαστική πλευρά τῶν σχέσεων μας γίνεται στό περιβάλλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς ὁδοῦ Λυκούργου 18^Α.

Ἐκεῖ ὁ **Γιάννης Καψάλης** ἀναλαμβάνει τήν εὐθύνη βιβλικῆς συμμελέτης πού γίνεται μιά ὥρα πρὶν τό κήρυγμα τῆς Κυριακῆς τό πρωί.

Εἶναι, ἀλήθεια, ὅτι δέν τόν διέκρινε εὐφράδεια λόγου, καί δυσκολευόσουν νά τόν παρακολοθηθεῖς. Ἀλλά ἦταν πάντα μελετημένος, καί ἐρχόταν στό δωμάτιο τῆς ἐκκλησίας πού ἔμεινα, γιά νά συμβουλευτεῖ ἀπό κάποιο ἀρχαῖο κείμενο τῆς βιβλιοθήκης μου κάποιο χωρίο στό ὁποῖο παρέπεμπε τό βοήθημα πού εἶχε χρησιμοποιήσει.

Θυμᾶμαι, πού ἕνα ἀπ' αὐτά ἦταν ἀπό τή **Μήδεια** τοῦ **Εὐριπίδη**

§§1078-1079:

"καὶ μακθάνω μὲν οἷα ὄραν μέλλω κακά· θυμὸς δὲ κρείστων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων", σέ συσχετισμό μέ τό χωρίο ἀπό τίς **Μεταμορφώσεις τοῦ Ὀβιδίου**, VII, 20-21: video meliora proboque, Deteriora sequor... [=βλέπω, (κατανοῶ) τά κρείττονα καί τά προτιμῶ, μά ἀκολουθῶ τά χείρονα...]

Τέτοιες λεπτομέρειες, μέ ιδιαίτερη ψυχολογική φόρτιση μπροστά στό ἠθικό κακό, πρώτη μου φορά ἔβλεπα νά χειρίζεται ἄνθρωπος μηχανικός! Ὁ λόγος ἦταν γιά τά σχετικά χωρία ἀπό τό 7ο κεφ. τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς §§ 13-15: "Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ ἐγένετο θάνατος; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικὸς ἐστίν, ἐγὼ δὲ σάρκινός εἰμι πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὁ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω τοῦτο πράττω, ἀλλ' ὁ μισῶ τοῦτο ποιῶ...."

Ἀλλά ἐκεῖνο πού καί σήμερα, δηλ. ὕστερα ἀπό 50 χρόνια καί πλέον, πουθενά δέν ἀκοῦς νά τό τονίζουν ἢ ἀπλῶς νά ἀναφέρουν διάφοροι κήρυκες ἢ ἀναλυτές πνευματικῶν θεμάτων, καί αὐτό πού ὁ **Γιάννης Καψάλης** τόνιζε ξεχωριστά, ἦταν ἡ ἔννοια "**πάρεσις**" πού ἀναφέρει ὁ ἀπ. Παῦλος στήν ἐπιστολή πρὸς Ρωμαίους (3/25).

Ἡ ἔννοια "πάρεσις" δέν ἀποδόθηκε σωστά, οὔτε ἀπό τόν Ν. Βάμβα οὔτε ἀπό ὀρισμένους μεταγενέστερους ἐρμηνευτές τῶν ἐκδόσεων τῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας.

Ἄς δοῦμε ὅμως τίς διάφορες ἀποδόσεις μέ λεπτομέρειες:

Ρωμ. 3/25 : Τό ἀρχαῖο κείμενο ἔχει: "ὄν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλαστήριον
διὰ [τῆς] πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ
αἵματι εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύ-
νης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν
προγενομένων ἁμαρτημάτων.

Ἀπόδοση Ν. Βάμβα:

"διὰ τὴν ἄφεσιν τῶν
προγενομένων ἁμαρτημάτων".

Ἀλλά καί ἡ μεταφορά
στή Νεοελληνική,
1994 ἔχει:

"γιά τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτημάτων.

Ἀπόδοση Βιβλ. Ἑταιρείας
1985 μεταφραστές:
Σ. Ἀγουρίδης, Π. Βασιλειάδης,
Ι. Γαλάνης, Γ. Γαλίτης,
Ι. Καραβιδόπουλος,
Β. Στογιάννος

"συγχωρώντας τίς ἁμαρτίες
πού ἔγιναν μέ τὴν ἀνοχή του
στό παρελθόν".

Ἀπόδοση Βιβλικῆς Ἑταιρείας
1989· μεταφραστές:
Π. Βασιλειάδης, Ι. Γαλάνης,
Γ. Γαλίτης, Ι. Καραβιδόπουλος

"καί συγχωρώντας
τίς ἁμαρτίες πού ἔγιναν
στό παρελθόν".

Ἑβραϊοὶ Ἄνθρωποι

Ἀπόδοση Βιβλικῆς Ἑταιρείας
1997 Παλαιά καί Καινή Διαθήκη,
Μετάφραση ἀπό τὰ πρωτότυπα
κειμένα. (χωρίς ὀνόματα
μεταφραστῶν)

"καί συγχωρώντας τίς
ἁμαρτίες πού ἔγιναν
στό παρελθόν".

Ἀπόδοση "ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ"
πού τυπώθηκε στήν Ἰταλία 1993:

"ἐπειδή συγχωροῦσε τίς
ἁμαρτίες πού ἔγιναν
στό παρελθόν".

Εὐτυχῶς ὅμως πού, στό μεταξύ, προσέχθηκε τό λάθος καί ἔγινε
διόρθωση στίς ἐκδόσεις.

Ἀπόδοση τῆς
Βιβλικῆς Ἑταιρείας 1967
Τεσσάρων Καθηγητῶν,
πού δέν σημειώνονται.

"ἐπειδή εἶχε παραβλέψει
τάς ἁμαρτίες τοῦ
παρελθόντος".

Ἡ ἐκδοση ΜΗΝΥΜΑ
Ἀθήνα, 1978 μετάφραση
Ν. Ψαρουδάκης.

"μέ τήν ἀτιμωρισία τῶν
ἁμαρτιῶν στήν περίοδο
τῆς ἀνοχῆς του".

Ἡ ἐκδοση ΕΠΙΣΤΗΜΗ
ΚΑΙ ΠΙΣΤΗ μετάφραση:
Γ. Ζερβόπουλος.

"τίς ἁμαρτίες τῶν περα-
σμένων γενεῶν... ὁ Θεός
εἶχε ἀφήσει ἀτιμώρητες"

Ἐκδοση "Ο ΛΟΓΟΣ"
Ἀθήνα 1994
μετάφραση Σ. Ἰωαννίδη

"καί γιά τά ἁμαρτήματα τοῦ
παρελθόντος, τά ὅποια
παραβλέφθηκαν...".

Ἐκδοση "ΒΙΒΛΟΣ"
Ἀθήνα 1991
(μεταφραστής
δέν ἀναφέρεται)

"λόγω τῆς παράβλεψης τῶν
ἁμαρτημάτων πού εἶχαν γίνει
στό παρελθόν".

Ἐπίσης, ὁ Π. Τρεμπέλας
στά ὙΠΟΜΝΗΜΑΤΑ του
Ἀθῆναι 1978

"ἔνεκα τῆς ἀτιμωρησίας
τῶν ἁμαρτημάτων".

καί ἡ Ἐκδοση τῆς Ἀποστολικῆς
Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος
Ἀθήνα 1981

"ἐπειδὴ εἶχε παραβλέψει τὰς
ἁμαρτίας τοῦ παρελθόντος".

Ἐπίσης, ἡ Ἐκδοση τῆς Ἑταιρείας
Πνευματικῆς καί Κοινωνικῆς
Ἀνάπτυξης τό 1981,
Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΖΩΝΤΑΝΟΣ

"παραβλέποντας τίς
περασμένες ἁμαρτίες".

Οἱ πῶ πάνω συγκριτικοί πίνακες μεταφράσεων τῆς Κ.Δ. πού δείχνουν κάποια ἀβελτηρία ὀρισμένων μεταφραστῶν 50 καί πλέον χρόνια μετά τήν ἐπισήμανση τοῦ Καψάλη γιά τήν ἔννοια "πάρεςις", ἐπιβεβαιώνουν συγχρόνως τήν ἐμβριθία τοῦ ἀνδρός, ὁ ὅποιος, χωρίς νά εἶναι θε-

Ἑβραῖοι Ἄνθρωποι

ολόγος, ἤξερε νά μελετᾶ καί νά διδάσκει τήν Ἁγία Γραφή μέ ἰδιαίτερη εὐθύνη καί εὐαισθησία γιά τήν ἀκριβή ἀπόδοση τῶν νοημάτων της.

Τό θέμα εἶναι πολύ σοβαρό, καί ἄς μή τό ἔχει θίξει κανείς ὡς τώρα.

Ἡ ἀπόδοση τῆς ἔννοιας "πάρεσις" μέ τήν σημασία συγχώρεση ἢ ἄφεση παραγνωρίζει τή σημασία τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἐπίσης καί τήν ἀνεπαρκή ἐξιλεωτική δύναμη τῆς ἔκχυσης αἵματος ἀπό τίς θυσίες ζώων (δές Ἑβρ. 9/11-14).

Ἀκόμα δέ τό γεγονός πού ἐπισημαίνει ἡ **πάρεσις**, ἔχει ἄμεση ἐπίπτωση στήν τύχη τῆς ἱερωσύνης τῆς Π.Δ. πού παίρνει τέλος στήν ἐποχή τῆς Καινῆς Διαθήκης, διότι ὁ ἀρχιερέας Χριστός ἔχει "**ἀπαράβατον**", τήν ἱερωσύνη, δηλ. "διηνεκῆ καί ἀμεταβίβαστον εἰς ἄλλους" (Π. Τρεμπέλας, Ἰστομν. εἰς τήν πρός Ἑβραίους καί τάς ἐπτάς Καθολικάς" Ἀθῆναι 1941, σελ. 87, στήλη 6').

Τό θέμα δέν εἶναι ἀπλῶς σοβαρό ὡς μεταφραστική ἀστοχία, ἀλλά ἐλέγχει συγκελονιστικά τίς ὁμολογίες ἐκεῖνες πού συντηροῦν τήν ἱερωσύνη κατὰ παράβαση τῆς Βιβλικῆς δεοντολογίας. Καί ὄχι μόνο, ἀλλά οἱ μεταφράσεις παραπλανοῦν τούς ἀναγνώστες σχετικά μέ τό ἔργο τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ὁμολογίες πού ἐπανεφέραν τήν ἱερωσύνη, ὀρθώνουν πραγματικό ἐμπόδιο ἀνάμεσα στούς πιστούς καί τόν **Λυτρωτή Χριστό**, γιατί παρεμβάλλουν τόν σύγχρονο ἱερέα.

Στήν Κ. Διαθήκη, ὁ ἱερέας ἔχει καταργηθεῖ, καί δέν ὑπάρχει καμιᾶ ἱεροπραξία πού νά γίνεται ἀπό αὐτόν.

Ὁ **Γιάννης Καψάλης** ὑπῆρξε ὑπόδειγμα ἐρμηνευτοῦ τῆς Βίβλου, καί συσχέτιζε τίς συγγενικές ἀποκαλύψεις τοῦ συνόλου τῶν Γραφῶν σέ μιᾶ σφαιρική ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος στό ὁποῖο ἀναφερόταν ἡ μελέτη.

Ἐπειδή δέ στήν τελευταία φάση τῆς ζωῆς του εἶχε ἀναλάβει τή Βιβλική συμμελέτη στήν "Ἀνεξάρτητη" ἐκκλησία τῆς Ἄνω Νέας Σμύρ-

νης, μετέδωσε τόν δικό του τρόπο έρευνας και σύνθεσης τῶν βιβλικῶν θεμάτων και στόν **Κ. Χονδρογιάννη** πού εἶχε τήν εὐθύνη τοῦ έργου τῆς ἐκκλησίας ἐκεῖ.

Ἀργότερα, ὁ **Κ. Χονδρογιάννης** ὁμολογοῦσε ὅτι ὁ **Καψάλης** στάθηκε γι' αὐτόν ὑπόδειγμα στίς βιβλικές του ἔρευνες.

Τελειώνοντας, δέν θέλω νά παραλείψω τήν ξεχωριστή ἀδυναμία πού εἶχε ὁ **Γιάννης Καψάλης** νά ἀναφέρεται συχνά στό χάρισμα τοῦ δασκάλου πού εἶχε ὁ **Βασίλης Χριστόφίλος**, μέ τόν ὁποῖο ξεκίνησε τήν πνευματική του ζωή.

Πολλές φορές, στίς ἀφηγήσεις του ἀναφερόταν στόν **Βασίλη Χριστόφιλο**, πού τόν ἀποκαλοῦσε "Ὁ ΔΑΣΚΑΛΟΣ"!

Θέλω νά πιστεύω ὅτι, ἐπειδή σ' αὐτό ἀκριβῶς, ὁ ἴδιος ὑστεροῦσε και ὁ **Χριστόφίλος** τό κατεῖχε σέ ἀξιοζήλευτο βαθμό, ὁ **Γ. Καψάλης** τό εἶχε προσέξει ιδιαίτερα και ὁ θαυμασμός του γιά τόν **ΔΑΣΚΑΛΟ** και ἡ ἐκτίμησή του σ' αὐτόν τόν συνόδεψε μέχρι τό τέλος τῆς ζωῆς του...

Άριστερά, τό ζεύγος Ί. Καψάλη, στή μέση, ό γέρο-Καψάλης, και δεξιά, τό ζεύγος Κ. Μεταλληγού.